

Dyr og planter på den økologiske gård

Her kan du få mere at vide om de mest almindelige dyr på økologiske landbrug.

DYR

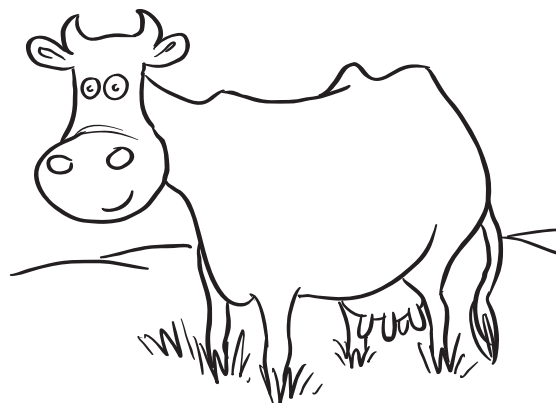
Nogen gange er der flere slags dyr på den samme gård. Men det mest almindelige er en gård med flest af ét slags husdyr. For eksempel en gård med 100 køer og deres 40 kalve. På den samme gård kan der for eksempel være 2 heste, en hund og 4 katte på gården, men det er ikke som produktionsdyr, men snarere som kæledyr.

Der findes forskellige økologiske gårde - kvæggårde, svinegårde, hønsegårde og gårde med får. Fælles for alle de dyr er, at de kaldes for 'husdyr', når det er landmandens ansvar at sørge for dem.

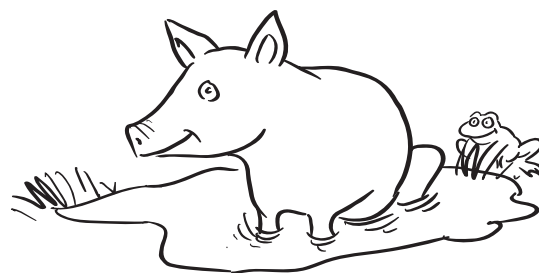
Engang for mange år siden var den slags dyr ikke husdyr, men vilde dyr i naturen. Da de første mennesker begyndte at dyrke jorden i stenalderen, gjorde de dyrene tamme. På den måde fik mennesker let adgang til mælk, kød og æg. Så kunne man bo samme sted hele året, fordi man havde marker og forråd. Det gav børn og voksne bedre sundhed.

For de indfangede vilde dyr var det en fordel at få mad og vand hver dag og at blive beskyttet mod rovdyr og hårdt vejr. Til gengæld bestemte bonden nu over dyrene, der ikke længere kunne leve frit i naturen.

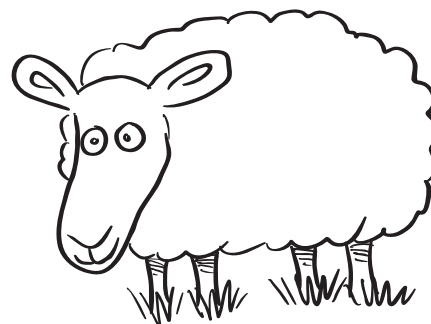
Selvom køer, grise, høns, får og geder har været holdt i stald i mange hundrede år, så har dyrene stadigvæk i dag et naturligt behov for at komme ud i frisk luft og bevæge sig. Derfor skal alle dyr på græs i det økologiske landbrug i mindst 150 dage om året – altså i det meste af sommerhalvåret.

Ko

Gris

Får

Høns

Det giver bedre trivsel hos dyrene.
De bliver mere sunde af det og har sjældent brug for medicin hos dyrlægen.
Grise og kyllinger, der lever på gårde, som ikke er økologiske, lever for det meste hele deres liv i stalden uden dagslys og frisk luft.

Marker og foder

På den økologiske gård skal der på den måde være plads til dyrene både indenfor og udenfor – men der skal også være foder til dyrene på gården. Foder er dyrenes mad, og den kommer fra de planter, der dyrkes på gårdens marker.

De vigtigste planter til foder er græs med kløver, byg, hvede, havre og majs. De kaldes også for afgrøder.

På den måde er der på gården en fødekæde af planter, der bliver til foder, der bliver spist af dyrene og bliver til kød, mælk eller æg – og derefter til menneskeføde.

Samtidig vender mange af stofferne fra dyrenes foder tilbage til markerne, fordi gødningen fra husdyr bliver spredt på marken og bliver til næring for nye planter.

Landmanden planlægger afgrøderne på marken i en bestemt rækkefølge. Det kaldes et sædskifte. Det er et skifte mellem forskellige slags frø eller udsæd. Ved at skifte mellem afgrøderne undgår landmanden at få for mange af de skadedyr, der lever på én bestemt afgrøde. Sædskiftet er en af de vigtigste grunde til, at et økologisk landbrug ikke behøver at sprøjte med gift mod skadedyr, som man gør i ikke-økologiske landbrug.

Under Modul 4. Kan du finde flere ark om de forskellige dyr og planter.
Din lærer ved hvor...

Se mere på www.okologi.dk under Alt om økologi.

Dyr og planter på den økologiske gård

1 Hvilke forskelle kan der være mellem at leve som jæger i stenalderen i Danmark og som bonde?

2 Hvilke forskelle kan du tænke dig mellem en bestemt art husdyr og så dets vilde stamform, dvs. den vilde dyreart, det stammer fra? _____

3 Tænk dig til nogle af de ting, der har betydning for, hvilke husdyr landmanden holder. Hvad kunne det være? _____

4 Hvis du vil være økologisk landmand engang og gerne vil have mange husdyr til produktion, hvad har du så mest brug for (ud over penge)? _____

